

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben a hátralévő színiidényre 2 ft. 50 kr.
Vidékre " " " 5 " "
Helyben egy óra 1 " oszt. ért.

Mindennemű hirdetések elfogad-
tátnak: kétszer hasábozott sorért
3 újkr., ismétléseknel 3 újkr.
Kincstári díj minden hirdetésnél 30 újkr.

MÁRIA.

BESZÉLV.

(folytatás.)

Kevéssel ezután híre jött, hogy Békesi meg-
indult táborával Kassáról, s már Szathmárra ért,
akkora volt a győzelem reménye, hogy Békesi
már Szathmárt, nem számítva a harcz lehető ké-
tes kimenetére, párthivei között városokat, vá-
rokat, javakat osztogatott, igaz, csak okiratok-
ban még.

S midőn innen beindultak hazájukba, Er-
délybe, nem állította meg őket a gondolat a ha-
társzáron, hogy a polgár, a testvérháború rette-
netes tüzeit viszik hazájukra.

Ők mentek tovább hidegen, az önérdék kal-
már számításával.

Egy csapat vezérsége Csatárra hivatott, hű
kezekre is volt az adva, Csatár jól tudta, hogy
Zalárdi az, kit Mária szeret, és hogy az a fejec-

delem hive; tehát őt azon érdeken kívül, melyet
Békesi táplált benne, a boszuállás daemona is
vezénylél, remélve, hogy Zalárdit a Csatárban föl-
találja, s röviden megmenekszik attól, ki minden
boldogsága útjába áll, az eszébe sem jutott, hogy
a mit másnak akar mérni, neki is mérhetik azt.

Vagy tán a sorssal egyezményre lépett?

Mondtuk volt, hogy Határvára Magyarhonf
széléhez nem messze feküdt épp azon vonalon,
melyen jött Békesi.

Ősz a mozgalm s azután a közetedés hi-
rere is utasítást kért Báthoritól, mit tegyen? ke-
vés, jelentéktelen őrsége volt csak, s a fejed-
elem azt is berendelé Gyulafehérvárra, egyesített
s nem szakadozott erőt akart Békesi elébe álli-
tani, s mert úgy is kevés harcozi ereje volt, s
Határvarának csekély jelentősége. A várnagy csak
kevesedmagával maradt várában.

Midőn Békesi odáig jutott, nem földadásra
csak, de tetteles részvételre kérte föl őt a fe-
jedelem ellen; de törhetlen hűsége fejedelmé-
hez, és erős szeretete hazájához nem engedék
őt fegyvert fogni oly ügyben, melyet törvény-

telemnek vallott, s midőn lehetlenségét belátva, Békesi loyaltására, miképp szabadon bocsátatik, föladá várát.

De Csátár azon működött, hogy a várnagy, mint veszélyes védője a fejedelemnek, nehogy katonai ismeretes képzettségét följánlja a fejedelemnek, zárassék el.

Békesi nem mert ellentmondani egyik vezérének, inkább föláldozta ígérletét, mit a várnagnak tett.

A boszu, átkos daemoni fájáról leszedé első gyümölcsét.

A várnagy Bethlen várába, mely Békesi rendelkezése alatt állt — záratott.

MEZŐVÁRI

(folytatása köv.)

Maros-Vásárhely, december 13.

(Csöndélet-rajz.)

Kezdjük a „novitius“ levelezők módjára.

„Tisztelt szerkesztő ur!“ Ön zajos tudósítást vár a székely főváros csöndéletéről? Valóban anachronismussal teli várakozás, melynek megfelelni majdaem a lehetőség körén kívül esik. — Megvallom: irtózom minden kezdeményezéstől; nem akartam első lenni, hi a „Szinházi Közlöny“ hasábjában levelezői minőségben grassáljon, és irtózom főképp azért, mert a közlésre érdemes ujdomságok hiánya oly rettenetes, a megialelhető ötletek meddsősége oly rémitő.

Liszt Ferencz a cigányokról irt könyvében a többi közt azt is mondja: „Le rire coule à grands flots“ (Nevetésök — a cigányoké t. i. — nagy hullámokban foly); a „Kolossv. Közlöny“ gr. Zay Károly „Sábelregiment“jét „kardos ezred“nek fordította le; a nyelv-nyomorékitók a becsületes régi „tenta“ szót „irnedv“-vé bénitották át: miért ne tartsam a sajtónedvre*) érdemesnek megírni, hogy egy itteni leány-nevelőintézet előszobájából vagy harmincz leánykának sárpapucsait (vulgo: Kaloschen) el-„venimecum“ozták? Jóllehet ezen kaucsuk államcsiny végrehajtója a fenyegetett férfi társadalmat harmincz jövőbeli papucskormányára befolyásától megmentette: a lábrendítő esemény mégis nagyszerű sensatitot okozott a székely fővárosban. Kövessen ezen vásárhelyi gutta-percha communistát a sárpapucs-aleség-szülte hurut, csúz és nátha boszuló emmenidai nyugtalanító és lelkiismeret furdaló árnyéka minden léptén örökké! És járjon ugy, mint a minapi zeke-tolvaj, ki az ellopott jószágot egy ismerősének átadá, hogy illendő ár mellett zálogba tegye; nyilvános zálogházunk nem lévén, a fatalismus ugy igazította, hogy hogy a bizományos a „corpus delicti“-t teljes ártatlanságban éppen a megkárosulthoz, mint „Privat-Versotzer“-hez vivé; a ne-

mezis sánta ugyan, harem azért elég hosszú lába van. Ebből látszik, hogy a székely fővárosban is qualificálódnak; pedig egy tekintetben pang a haladás szelleme; alig velődik már köztük egy-egy csehországi „harfanista“, Bolond Miska mind elalkalmazta Hali-faxban.

Az adósságfizetés egy új neme képezi most a közbeszéd tárgyát.

Egy nem uri ember 840 forinttal tartozott egy uri embernek.

A fizetés határideje lejárván, a hitelező felszólítja adósát, hogy fizessen.

— Tessék hozzám fáradni.

— Megyek.

A színhely változik. Hitelező és adós az utóbbinak szállásán. Gyöngéd tragi comicus tete a jete (szembelévődési.)

Adós. — A méltóságos urnál van a váltó?

Hitelező. Nálam van.

Adós. Instállom.

Hitelező. Parancsoljon!

Adós. (Kezébe veszi a váltót és dirib darabra tépi.) Hát az ur bolond vagy örült-e? Mikor voltam én bár egy polltarával is adósa? A szép historia most pör trágya; mindenki meg van győződve, hogy a furfangos váltó-amortizáló most az egyszer csizmadiat fogott fogni, minthogy ez nem legelső ilyszerű kalandocskája.

A Sepsiné kinos kimultáról való hír — mint közelebb értesültünk — oda módosilandó, hogy a nevezett színésznek a leirt módon összevissza égett ugyan, — de fölgyógyulása mindazáltal most mar szinte bizonyosnak mondható.

Beszéljünk most országos dolgokról is.

A testvértáza hölgyeinek a pesti muzeum számára elkészítendő czimeres székek ügyében nyilatkozó honleányi hárságha nem fogja-e a hazai ügyek lelkes támogatása és fölkarolása körül megszámálhatian érdemet szerzett erdélyi hölgyeket is azon elhatározásra bírni, miszerint a kolossvári muzeum dísztermét is Erdély régibb 11 megyéje és 2 magyar vidéke, továbbá az 5 székely szék czimereivel ellátott székekkel ékesítsék?*)

Náprádi. y -2.

Vegyések.

— Kalisch Lajos definitiója szerint ma a színház alakítónak és művészek nevezik, melyből nem lehet kiokosodni, hogy hol kezdődik a bo-

*) Ha a „tenta“ neve: „irnedv“, akkor a „Druckerschwärze“ vagy is nyomdafesték neve: „sajtó-ndev“.

hol és hol végződik a színész, vagy hol végződik a művész és hol kezdődik a komédiás.

— A magyar tárogató-uj feltámadása után érdekes tudni, hogy ennek rokonát a clarinetet ki találta fel. Demier Kristóf volt az Lipsében, ki azt 1650 körül találta fel.

— Händel egykor a nagy Gluckról nem állott így nyilatkozni: Az a liczkó annyit ért a zenei ellenpontozáshoz, mint a szakácsom.

— Olaszban egyik leghíresebb zeneköltője Cavalliere Giuseppe Sarti, mint 1-ső Pál orosz-czár udvari karmestere, egy Te Deumhoz, 1788, melyet Czarkow bevételének örömhírére írt, a bassushoz, különféle agyukat használt.

— Az angol színészek közül, sokan igen késő kort értek meg. Macklin 107, Byme Tamás 98, Yater 97, Garrick 75 és Kemble Fülöp 66 évig élt.

— Egy új bölcsészlete a három deszkás szinpadoknak, a chaosból nem értvén, s különben sem tudván szerepét, helyett hogy: chaosból lett a világ s chaosra kell lennie, ezt makogta ki: Hauszknektől lett a világ s Hauszknektől kell lennie.

— Egy másik éltos színész szokásos mendása levén per quam regulam? minden kérdésnél; mint király a Don Coesarban így szólítja meg az ablakon beugró Coesart: „per quam regulam ugrott maga be az ablakon domine Don Caesar?”

— Crinolin az unalomig; igen de mikor abban szöknisem lehet. — Berlinben egy gazdag kereskedő megakará fiát házasítani, s számára egy gazdag polgár leányt szemelt ki, a fiu azonban egy balletánczosnőbe örültség belészeretett, mit nem jó lett volna az öreg előtt fölfedezni, mert aligha meg nem tánczoltatta volna a fiát. Dictum-factum a fiu elhatározá Hamburgba szöknit, de asszony ruhában, s erre a tánczosnő kölcsönzött minden női ruhát, még crinolin is. A déli állomáson a nő, azaz a legény kiszáll s a terített asztalhoz ül, s elfeledkezvén nőiségéről, a fátyol alól vastag női hangon kér beufteket; a mi a pinczért annál inkább meglepte, mert már előbb csodálta a hosszú crinolinban, a még hosszabb lépéseket. Besug az utlevél-hivatalba, mely a szomszéd szobában volt — egy intés s az-utlevelet kérik, melyben annyira hasonlított a leírt nőszemélyhez, mint egyik keze a másik lábához. Most újra dictum-factum, crinolinját levették vele, s visszaküldék Berlinbe apja csodájára, s a balletánczosnő-rémületére.

— 14-dik Lajos francia király igen szerette a körtét. A kertész a kertben sétáló királynak küldött egy párt akkor szakasztva le fájáról — a körték egyikét visszaadja a király a kertészinasnak, miután ő az egyiket megezte. A kertészinas kést vesz elő s kezdi a körtét hámozni. „Nem kell azt meghámozni, én is úgy ettem meg“ mondja a király, „Tudom én azt“ válaszolt a fiu, „hanem az egyiket egy nagyon furcsa helyre ejtettem, s most nem tudom e volt-e vagy a másik.“ „Hm, furcsa!“ mond a király s elsétált.

HIRDETÉSEK.

(21)

(1—1)

SZENKOVITS M.

díszáru kereskedésében

a nagy-piaczon b. JÓZSIKA háznál

újból érkeztek számtalan meglepő szépségű

külföldi portékák

karácsonyi, újévi és névnap

ünnepélyekre

ezerféle czélszerű ajándékok,

ugy szintén

és választék

gyermek-játékok

nagyszerű állításban.

(22)

(1—1)

Külféle

régi ékszereket

keres és vásárol

A. József, Londonból,

és tisztelettel jelenti, hogy Kolozsvárra megérkezvén, következő tárgyakat keres, és a legmagasabb árakon vesz, u. m. mindenremű bécsi, szász és sèvres porcellánt, emailos bronz edényeket, és emailos kő és hegykristall sat. ékessegeket, vagy edényeket. Mészelt és nyomott ezüst, arany és emailozott szelenczék, sat. Elefántcsont alakokat, pokalokat, billikomokat, teknőbeka héjből készült arany- és ezüstittel rakott díszsereket, régi legyezöket, miniatúrákat, majolicákat, közép- és hajdankori ékszereket.

A t. cz. közönséget látogatásra kéri föl naponkint 10 órától kezdve délután 1 óráig.

Szállása van a Nemzeti szálloda-ban, első emelet 2-ik szám alatt.

(20)

(2—3)

Ház-eladás.

A kétvíz között a 26 dik számú ház eladó.

Tudakozhatni felőle a tulajdonosnénál, Justina Láné asszonynál, nagy piarzon, Ublich czüarász-ar atellenében a fodoros háttól balra.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHALY.

NEMZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, vasárnap, december 18-án, 1859.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti dalszintársaság által adatik:

A CZIGÁNY.

Eredeti népszinmű dalokkal 3 felvonásban, írta Szigligeti, zenéjét
Döpler Ferencz.

Személyzet.

Várhogyi, földesúr	Turcsányi	Sár	Láng Mari.
Kurta, agglégény	Simonyi	Panni	Szabó Esztor.
Gyuri, unokaöccse	Komáromi	Ersei	Pataki Róza.
Márton, parasztagazda	Vadász	Jalis	Cser Julia.
Rebeka, felesége	Bodorfiné.	Zsuzsi	M. Luiza.
Évi, leánya, első férjétől	Sch. Minka.	Rebi	Bokorné.
Zsiga, czigány	Gyulai.	Egy öreg	Barta.
Peti	Paulai.	Násznagy	Szabó M.
Rózi } gyermekei	Folinusné.	1-adó	Tótfalusi.
Ferke, urasági hajdu	Tár.	2-ik	Gerecs.
Kisbíró	Alajos.		
Kondorné, özvegy	Alajosné.		
			Nép.

A holnapi előadással az új bérlet kezdődvén, a bérletár befizetésére a t. cz. közönség tisztelettel fölkéretik. A páholyok egész színiüdényre lefoglaltatván; a zártszékbérlő uraságok kéretnek bérlett zártszékeik meg- vagy nem tartásáról holnap délig okvetlen rendelkezni. A t. cz. összes közönség kegyébe ajánlja magát
A színiigazgatóság.

Helyek ára: Zártszék 70 kr. Földszint 42 kr. Altiszti jegy 21 kr.
Karzat 18 kr. osztr. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.